



## Zbiór Orzeczeń

**Sprawa C-281/22**

**G.K. i in.**

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Oberlandesgericht Wien)

**Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 21 grudnia 2023 r.**

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Prokuratura Europejska – Rozporządzenie (UE) 2017/1939 – Artykuł 31 – Transgraniczne postępowania przygotowawcze – Zgoda organu sądowego – Zakres kontroli – Artykuł 32 – Wykonywanie przekazanych czynności

*Współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych – Prokuratura Europejska – Rozporządzenie 2017/1939 – Czynności w ramach postępowania przygotowawczego i inne czynności – Transgraniczne postępowania przygotowawcze – Przekazana do wykonania czynność w ramach postępowania przygotowawczego wymagająca zgody organu sądowego zgodnie z prawem państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego – Zakres kontroli sądowej – Kwestie dotyczące wykonania czynności – Kontrola przeprowadzana w państwie członkowskim pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego – Kwestie związane z uzasadnieniem i podjęciem decyzji o przeprowadzeniu czynności – Poważna ingerencja w prawa podstawowe osoby, której dotyczy postępowanie – Kontrola przeprowadzana w państwie członkowskim delegowanego prokuratora europejskiego prowadzącego sprawę*

*(Karta praw podstawowych Unii Europejskiej; rozporządzenie Rady 2017/1939, motywy 12, 14, 20, 60; art. 31, 32)*

(zob. pkt 53–55, 64, 65, 67–73, 75, 78; sentencja)

### **Streszczenie**

Za pośrednictwem delegowanego prokuratora europejskiego w Niemczech Prokuratura Europejska prowadzi postępowania przygotowawcze przeciwko G.K., S.L. i B.O.D GmbH, podejrzewanym o składanie fałszywych deklaracji celnych i spowodowanie tym samym szkody w interesach finansowych Unii w wysokości około 1 295 000 EUR.

W ramach toczącego się w Niemczech postępowania przygotowawczego Prokuratura Europejska uznała za niezbędne zebranie dowodów w innych państwach członkowskich, w tym w Austrii. W tym celu delegowany prokurator europejski prowadzący sprawę w Niemczech przekazał<sup>1</sup> do wykonania czynności przeszukania i zabezpieczenia mienia należącego do oskarżonych pomocniczemu delegowanemu prokuratorowi w Austrii. W dniu 9 listopada 2021 r. pomocniczy delegowany prokurator europejski w Austrii wydał nakaz przeszukania i zabezpieczenia zarówno

<sup>1</sup> Zgodnie z art. 31 rozporządzenia Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażającego wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. 2017, L 283, s. 1; zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/1939”).

lokali handlowych B.O.D. i jej spółki matki, jak i lokali mieszkalnych G.K. i S.L., z których wszystkie znajdowały się na terytorium Austrii. Zwrócił się również do właściwych sądów austriackich o udzielenie zgody na przeprowadzenie tych czynności<sup>2</sup>. Po uzyskaniu rzeczonych zgód wspomniane wyżej czynności zostały wykonane.

W dniu 1 grudnia 2021 r. G.K., B.O.D. i S.L. wnieśli do sądu odsyłającego, Oberlandesgericht Wien (wyższego sądu krajowego w Wiedniu, Austria), zażalenia na postanowienia sądów austriackich o wyrażeniu zgody na przedmiotowe czynności. Zakwestionowali oni między innymi uzasadnienie zarządzonych wobec nich czynności w ramach postępowania przygotowawczego.

Sąd odsyłający zastanawia się, czy w sytuacji gdy przekazana do wykonania czynność w ramach postępowania przygotowawczego wymaga uzyskania zgody organu sądowego w państwie członkowskim pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego, czynność ta powinna zostać zbadana przez sąd tego państwa członkowskiego w świetle wszystkich przepisów formalnych i materialnych obowiązujących w tym państwie członkowskim.

Trybunał, orzekający w składzie wielkiej izby, sprecyzował w swoim wyroku zakres kontroli sądowej, którą mogą przeprowadzić sądy, do których pomocniczy delegowany prokurator europejski zwraca się o wydanie zgody na przeprowadzenie przekazanej do wykonania czynności w ramach postępowania przygotowawczego.

### *Ocena Trybunału*

Przede wszystkim Trybunał zauważył, że o ile art. 31 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia 2017/1939 przewiduje uzyskanie zgody organu sądowego zgodnie z prawem państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego – jeżeli przekazana do wykonania czynność w ramach postępowania przygotowawczego zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego takiej zgody wymaga – o tyle jednak art. 31 i 32 tego rozporządzenia nie precyzują zakresu kontroli wykonywanej przez właściwy sąd. Z brzmienia powyższych dwóch artykułów<sup>3</sup> wynika jednak, że podjęcie decyzji o przeprowadzeniu przekazanej do wykonania czynności w ramach postępowania przygotowawczego, jak również jej uzasadnienie podlegają prawu państwa członkowskiego delegowanego prokuratora europejskiego prowadzącego sprawę, natomiast wykonanie takiej czynności podlega prawu państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego. Rozróżnienie wprowadzone przez te artykuły pomiędzy uzasadnieniem i podjęciem decyzji o przeprowadzeniu przekazanej do wykonania czynności w ramach postępowania przygotowawczego z jednej strony, a jej wykonaniem z drugiej strony, odzwierciedla zatem logikę leżącą u podstaw systemu współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi, który to system opiera się na zasadach wzajemnego zaufania i wzajemnego uznawania. Otóż w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości opartej na powyższych zasadach wykonujący nakaz organ sądowy nie przeprowadza kontroli spełnienia przez wydający nakaz organ sądowy warunków wydania nakazu sądowego, który to nakaz organ wykonujący powinien wykonać.

<sup>2</sup> Artykuł 31 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia 2017/1939 przewiduje, że jeżeli zgodnie z prawem państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego do przeprowadzenia czynności wymagana jest zgoda organu sądowego, prokurator ten musi uzyskać rzeczoną zgodę zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego.

<sup>3</sup> Konkretniej – z brzmienia art. 31 ust. 1 i 2 oraz art. 32 rozporządzenia 2017/1939.

Trybunał przypomniał następnie, że poprzez ustanowienie Prokuratury Europejskiej rozporządzenie 2017/1939 ma na celu efektywniejsze zwalczanie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii<sup>4</sup>. Wynika z tego, że przy określaniu procedur przewidzianych w powyższym rozporządzeniu prawodawca Unii zamierzał ustanowić mechanizm zapewniający efektywność transgranicznych postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Prokuraturę Europejską w stopniu co najmniej równym efektywności procedur stosowanych w ramach opartego na zasadach wzajemnego zaufania i wzajemnego uznawania systemu współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych między państwami członkowskimi. Tymczasem, gdyby uzyskanie zgody organu sądowego, o której mowa w art. 31 ust. 3 akapit pierwszy tego rozporządzenia, uwarunkowane było przeprowadzeniem przez właściwy organ państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego kontroli okoliczności związanych z uzasadnieniem i podjęciem decyzji o przeprowadzeniu danej przekazanej do wykonania czynności w ramach postępowania przygotowawczego, prowadziłyby to w praktyce do powstania systemu mniej efektywnego niż system ustanowiony przez takie instrumenty prawne, a zatem szkodziłoby celowi realizowanemu przez to rozporządzenie. Po pierwsze bowiem, właściwy organ państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego musiałby między innymi dokładnie zbadać całość akt sprawy, które powinny zostać mu przekazane i, w stosownym wypadku, przetłumaczone. Po drugie, aby móc przeprowadzić takie badanie, organ ten musiałby zastosować prawo państwa członkowskiego delegowanego prokuratora europejskiego prowadzącego sprawę, podczas gdy organu tego nie można uznać za lepiej umiejscowiony do prowadzenia takiego badania.

Trybunał stwierdził, że rozporządzenie 2017/1939 ustanawia, do celów współpracy między delegowanymi prokuratorami europejskimi w ramach transgranicznych postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Prokuraturę Europejską, rozróżnienie pomiędzy obowiązkami delegowanego prokuratora europejskiego prowadzącego sprawę, związanymi z uzasadnieniem i podjęciem decyzji o przeprowadzeniu przekazanej do wykonania czynności, a obowiązkami pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego, związanymi z wykonaniem tej czynności. Zgodnie z powyższym podziałem obowiązków kontrola związana z wydaniem zgody organu sądowego, a wymagana zgodnie z prawem państwa członkowskiego pomocniczego delegowanego prokuratora europejskiego, może dotyczyć wyłącznie elementów związanych z wykonaniem tej czynności, z wyłączeniem elementów związanych z jej uzasadnieniem i podjęciem decyzji o jej przeprowadzeniu.

Niemniej jednak Trybunał podkreślił, że jeżeli chodzi o kwestie związane z uzasadnieniem i podjęciem decyzji o przeprowadzeniu przekazanej do wykonania czynności, to w wypadku poważnej ingerencji w zagwarantowane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej prawa osoby, której dana czynność dotyczy, kwestie te powinny podlegać uprzedniej kontroli sądowej w państwie członkowskim delegowanego prokuratora europejskiego prowadzącego sprawę. Zgodnie bowiem z art. 31 ust. 2 rozporządzenia 2017/1939 to do państwa członkowskiego delegowanego prokuratora europejskiego prowadzącego sprawę należy zapewnienie uprzedniej kontroli sądowej przesłanek związanych z uzasadnieniem i podjęciem decyzji o przeprowadzeniu przekazanej do wykonania czynności w ramach postępowania przygotowawczego, z uwzględnieniem wymogów wynikających z karty praw podstawowych. W sytuacji gdy chodzi o czynności w ramach postępowania przygotowawczego, takie jak przeszukanie prywatnych lokali mieszkalnych, środki zapobiegawcze dotyczące mienia osobistego lub zamrożenie aktywów, do obowiązków państwa członkowskiego, w którym działa delegowany prokurator europejski

<sup>4</sup> Zobacz motywy 12, 14, 20 i 60 rozporządzenia 2017/1939.

prowadzący sprawę, należy ustanowienie w prawie krajowym odpowiednich i wystarczających gwarancji, takich jak uprzednia kontrola sądowa, w celu zapewnienia zgodności z prawem i niezbędności takich czynności.